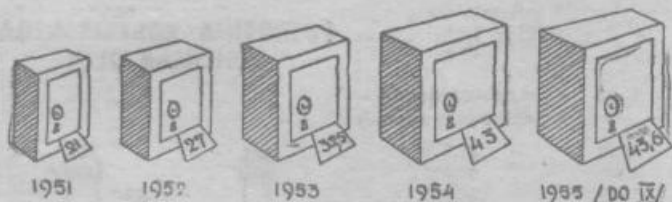

Obratni in investicijski krediti v zadrugah

Iz priloženih risb vidimo, da uporablja kmetijske zadruge še dalje več kreditov za obratna sredstva. Od leta 1951 do 1954

GIBANJE KREDITOV ZA OBRATNA SREDSTVA V MILIJAR.

Mo se kratkoročni krediti tem zadrugam organizacijam povečali za več kakor dvakrat. Samo v prvih letošnjih osmih mesecih pa so dobile več kreditov kakor v vsem lanskem letu. Vendar ta sredstva ne zadostujejo zadrugam, da bi zadostile vsem svojim potrebam po kreditih, ki so še dalje večje zaradi vse bolj pomembne vloge zadrug v prometu s kmetijskimi pridelki.

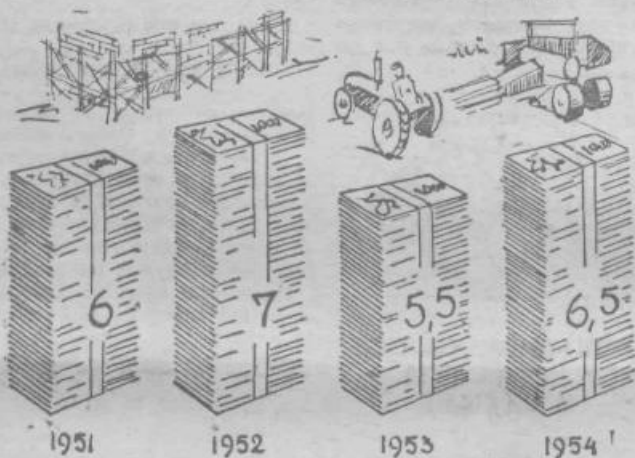
Glavno motnjo pri dodeljevanju kreditov kmetijskim zadrugam je predstavljala njihova nepripravljenost na tečajih, kjer so te kredite delili. Mnoge kmetijske zadruge niso namreč izpolnjevale predpisanih pogojev (neurejeno knjigovodstvo), zaradi česar niso mogle dobiti kreditov. Po drugi strani pa nekatere zadruge niso redno izpolnjevale svojih obveznosti. Da bi kmetijske zadruge bolj redno dobivale kredite, morajo čimprej urediti stanje svojega knjigovodstva. Dokler tega ne store, jim je treba začasno omo-

giti, da pridejo do kreditov, ki so jim vse bolj potrebni. Tudi iz podatkov o izkoriščanju investicijskih kreditov vidimo določen, čeprav nezadosten porast izkoriščanja teh kreditov v kmetijskih zadrugah. Priloženi podatki (risbe) pa tega porasta ne kažejo v popolnosti, ker je bilo prejšnja leta (na primer v letu 1951) število

kmečkih obdelovalnih zadrug znatno večje. Te so pa bile glavni kôristniki teh kreditov. Z zmanjšanjem števila kmečkih obdelovalnih zadrug se je zmanjšal tudi njihov delež (skupni) pri investicijskih kreditih, medtem ko je udeležba kmetijskih zadrug porasla.

Vendar lahko rečemo, da so kmetijske zadruge malo izkoriščale kredite za investicijske namene, kar je imelo za posledico, da njihova proizvodnja ni bila dovolj razvita. V tem obdobju zadruge takorekoč niso bile niti pripravljene, da bi prevzele večje investicijske kredite (pomanjkanje projektov, neurejenost v zadrugah), zaradi česar so zneski majhni. Ker pa imajo kmetijske zadruge v proizvodnji vse večjo vlogo (po njih bodo izvajali mnoge drobne investicije v kmetijstvu), je pričakovati, da bo delež tako splošnih kakor tudi kmečkih obdelovalnih zadrug v investicijskih kreditih vsekakor večji.

INVESTICIJSKI KREDITI V MILIJARDAH

KMETIJSKA RAZSTAVA V ZAGREBU

V Zagrebu so priredili prvo kmetijsko razstavo. To je bila do sedaj največja razstava te vrste v Jugoslaviji. Okrog 6000 najboljših hrvatskih gospodarstvenikov in sicer državna kmetijska posestva, zadruge in privatniki so razstavili svoje pridelke. Razstavljalci so dosegli dobre rezultate v donosih kmetijskih kultur s tem, da so premišljeno in postopoma uporabljali v svojem delu znanstvene metode. Na primer, dosegli so visoke pridelke koruze od 60 do 80 metrskih stotov na hektar zato, ker so sejali dobro seme, ker so ga gnojili z umetnimi gnojili in ker so zemljo najbolj sodobno obdelovali. Sodobne metode v obdelovanju so uporabljali tudi kmetovalci, ki so razstavljali krompir, ki je dal od 300 do 500 metrskih stotov pridelka na hektar. Enako je delalo tudi 300 pridelovalcev pšenice. Razstavili so pšenico, ki je dala do 52 metrskih stotov pridelka na hektar. Podobne uspehe so dosegli pridelovalci sladkorne pese, vinogradniki in sadjarji.

Zanimiv je bil tudi živinski del razstave, kjer smo videli kravo, ki molze nad 7.5 tisoč litrov mleka na leto. Tu ste lahko videli tudi dobro zrejene prašiče, zlasti tiste, ki dajejo bekonsko meso. Te so na Hrvaškem šele nedavno začeli organizirano rediti.

No, pri vsem tem pa je važno

poudariti, da so skoraj vsi razstavljalci bili člani kmetijskih zadrug. Zadruga jim je omogočila nabavo umetnega gnojila, preskrbela jim je kakovostno seme in nabavila sredstva za zaščito rastlin. Zadruga je organizirala skupno škropljenje sadovnjakov proti rastlinskim škodljivcem in boleznim. Posojala jim je stroje. Kmetijski strokovnjaki, zbrani v okrajnih postajah, so obiskovali kmetijska posestva in dajali kmetom nasvete, kako naj delajo, da bodo dosegli visoke pridelke. Treba je omeniti tudi lepe uspehe, ki so jih dosegli državna kmetijska posestva. Državno posestvo iz Vukovara je doseglo najboljši pridelok pšenice, sledi mu kmetijsko posestvo Rudine iz okolice Osijeka in mnoga druga. Kmetijsko posestvo iz Osijeka je doseglo najboljši pridelok koruze, pridelali so povprečno 110 metrskih stotov koruze na hektar na površini 30 hektarov.

Pred kmetijsko razstavo v Zagrebu so organizirali okrog 1900 vaških, 300 občinskih in okrog 70 okrajnih razstav. Tudi na teh so pokazali dobre rezultate dela hrvatskih kmetov. Na razstavi v Zagrebu pa so razstavljali tisti, ki so dobili na lokalnih razstavah največja priznanja. Te izkušnje že izkoriščajo in že to jesen so posejali na 50.000 ha pšenico, ki daje visoke donose. Prav tako pri-

pravljajo organizirano setev hibridne koruze na 150.000 hektarjih. Podobno bodo ravnali tudi pri obdelavi drugih kultur.

S. M.

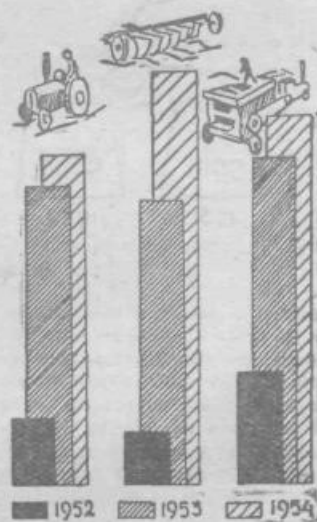
ŠTEVILO OBRATOV V KMETIJSKIH ZADRUGAH PO DEJAVNOSTI

Leto	Kmetijstvo	Indust.		
		in pred. Obrt	Trgov.	Gostinst.
1951	828	1.317	2.057	—
1952	1.063	2.913	1.990	10.249
1953	2.685	3.679	2.155	11.445
1954	3.346	4.189	1.683	10.642

Znatni porast zadrugnih obratov vseh vrst dejavnosti kaže, da se kmetijske zadruge vse bolj orientirajo h kmetijski proizvodnji in predelavi kmetijskih pridelkov. Konec leta 1954 so imele kmetijske zadruge štiri-krat več kmetijskih obratov kakor v letu 1951. V istem razdobju je število zadrugnih obratov v industriji in predelavi kmetijskih pridelkov poraslo za več kakor trikrat. To so v glavnem mlekarne, žganjekuše, sušilnice, delavnice za predelavo sadja, kleti, plemenilne postaje in podobno.

Vendar pa glede na velike možnosti, ne moremo biti zadovoljni s takim stanjem. Treba je poudariti, da je ta porast zadrugnih obratov nastal prav takrat, ko je naša investicijska politika krenila v tej smeri. Razen tega so zadruge v tem času dobile razne obrate od razpuščenih kmečkih obdelovalnih zadrug. Vendar pa kljub temu ni bilo dozda, razen v Sloveniji in deloma na Hrvaškem, dovolj iniciative v tej smeri. Kmetijske zadruge bodo imele pomembno vlogo v izvajanju novih smernic naše ekonomske politike, ki dajejo poseben pomen kmetijstvu in predelovalni industriji. Z ustanavljanjem kmetijskih servisov in obratov, kakor tudi predelovalne industrije, ki jo sestavljajo številne raznovrstne delavnice in majhne tovarne, lahko zadruge veliko prispevajo k napredku kmetijske proizvodnje s tem, da omogočijo kmetom neposredno pre-

delovanje svojih pridelkov. Tako bi zadruge prišle tudi do pomembnejših sredstev za pospeševanje kmetijstva, razvijale in krepile bi družbeno lastnino in vezale kmete na družbena sredstva za proizvodnjo.

Od leta 1952 do leta 1954 se je število poljedelskih strojev v kmetijskih zadrugah občutno povečalo. Tako je na primer število traktorjev v teh zadrugah poraslo od 468 na 2194, traktorskih plugov od 373 na 2735 in motornih mlatilnic od 766 na 2444 (v tem času so kmetijske zadruge prevzele določeno število kmetijskih strojev tudi od razformiranih kmečkih delovnih zadrug).

Selekcija živine

Nedavni odlok Zveznega izvršnega sveta pooblašča Zvezo kmetijskih zbornic FLRJ, da v celoti ureja selekcijo živine za plemo, vodi enojno matično knjigovodstvo živine, organizira selekcijske razstave in sejme itd. Izvajanje teh pooblastil je važen pogoj za odgajanje kvalitetne plemenske živine, ustanavljanje matičnih elitnih čred na državnih kmetijskih posestvih in v zadrugah ter za izboljšanje kvalitete živine, oziroma za povečanje njene proizvodne sposobnosti.

Razstave in sejmi plemenske živine omogočajo pregled rezultatov, ki so doseženi pri selekciji živine, in pomenijo najboljše obliko za propagiranje kvalitetne živine. Zveza kmetijskih zbornic FLRJ bo predpisala pogoje za prirejanje razstav in sejmov, kakor tudi način formiranja komisij, dalje metode ocenjevanja in nagrajevanja, kar vse doslej ni bilo urejeno. Odločbe, ki jih bo izdala Zveza kmetijskih zbornic, bodo obvezne za državna kmetijska posestva, kmetijske zadruge in druge rejce živine.

UMETNO OSEMENJEVANJE

Razen tega je bila izdana tudi odločba o umetnem osemenjevanju, ki ga bodo vršile postaje okrajnih ljudskih odborov, kmetijskih zbornic, zadrugnih zvez, državnih kmetijskih posestev, kmetijskih zadrug, živinorejskih institutov in zavodov ter kmetijskih in veterinarskih fakultet. Postaje se smejo ustanovljati le, če je preskrbljen potreben strokovni kader in ustrezajoča oprema, ki jo predpisuje Zveza kmetijskih zadrug FLRJ.

Umetno osemenjevanje spada med sodobna sredstva pospeševanja živinoreje in ima večstranski pomen. Ne samo, da je rentabilnejše, temveč daje tudi možnost za nabavo najbolj kvalitetnih glav živine, ki je sicer zelo draga. Žival, ki se uporablja za umetno prirejo, zamenjuje dvajset drugih ter s tem že tudi sama sebe izplačuje. Umetno osemenjevanje tudi pospešuje proces kvalitetne selekcije. Na področjih, ki so ogrožena od raznih nalezljivih boleznih, je umetno osemenjevanje po predpisih obvezno.

Da bi se proces selekcije živine čim hitreje razvijal, je predviden vsako leto uvoz najkvalitetnejših plemenskih živali v vrednosti nad 130 milijonov deviznih dinarjev. Te živali bodo zelo drage zaradi visoke plemenske vrednosti. Zato je Zvezni izvršni svet izdal odločbo o odobritvi regresa pri prodaji uvožene plemenske živine, in to za govedo 40 odstotkov, za ovce 60 odstotkov ter za prašiče in perutnino 60 odstotkov.

Vsi ti ukrepi so bistvenega pomena za izboljšanje kvalitete živine, toda njihova učinkovitost bo v sklopu programa za pospeševanje živinoreje v marsičem odvisna od organov, ki jih bodo izvajali.

B. Vesković

Noben državljani socialistične Jugoslavije, ki sodeluje in tudi ODLOČA v katerem koli organu družbenega upravljanja, NAJ NE BO BREZ »NAŠE SKUPNOSTI«, glasila Predsedstva Zveznega odbora SZDL Jugoslavije.